

1. Aşağıdaki infografiği inceleyiniz ve metni okuyunuz. Gerçek dünyada yaşayan bir kişi ve yaşanan bir olayın edebî metinde nasıl ele alındığını gerçeklik-kurmaca ilişkisi yönüyle açıklayınız.

Seyit Onbaşı

1889

Balıkesir Havran Çamlık köyünde (Köyün bugünkü ismi Kocaseyit'tir.) doğdu.

1912-1913

Balkan Savaşlarına katıldı.

1914

Mecidiye Tabyası'nda topçu eri olarak görevlendirildi.

1915

Görev yaptığı tabya, 18 Mart 1915'te İngilizlerin Ocean (Oşın) zırhlısı tarafından ateş altına alındı. Bu ateş sonucunda tabya zarar gördü. Düşman donanma-

sının Çanakkale Boğazı'ndan geçişini engellemek için 215 kg'lık mermiyi tek başına sırtlanıp sağlam kalan tek topun namlusuna sürdü ve Ocean zırhlısını batırdı.

1918-1939

I. Dünya Savaşı'ndan sonra kömürcülük ve odunculuk yaptı.

1939

1 Aralık'ta 50 yaşındayken vefat etti.

ÇANAKKALE MAHŞERİ

(...)

Seyit önce gemilere, sonra topa ve daha sonra da yerde duran 215 okkalık mermilere intikam hırsıyla baktı.

— Ali yardım et; sırtıma alayım.

Niğdeli Ali gözlerini önce topun yan yatmış vincine dikti; sonra Seyit'e döndü.

— Kaldıramayız.

— Hele bir deneyelim.

Niğdeli Ali ümitsizlikle olduğu yerde dikiliyordu. Seyit Onbaşı mermilerin yanına giderken yirmi beş otuz metre kadar yukarılarına anlık aralıklarla üç mermi düştü. (...)

Eğildi, kavradı; gres yağlı mermi ellerinden kaydı. Kurulamak için avuçlarını toprağa sürerken köyündeki pehlivanlıklarını hatırladı; nice babayığit delikanlıların sırtını yere getirmişti. Aslan pençesi gibi gerdiği nasırlı elleriyle bir daha kavradı, dünyanın kalbini sökercesine asıldı; kan beynine sıçradı ama mermiyi sırtına vurdu. Sendeleterek topa doğru yürürken Niğdeli Ali ona şaşkınlıkla bakıyordu. Merdiven basamaklarına adımını attığında beli kırılacaktı; fakat kararlıydı; buraya kadar gelmişti; başarmalıydı. Güç belâ mermiyi namluya sürdü ve kamayı kapattı. Şafak rengine bürünmüş yüzünden terler süzülüyor, derin derin soluyordu. Niğdeli Ali yanına geldi. Ne fayda ki ikisi de numara eriydi; namluyu Ocean Zırhlısı'na çevirip, ateşlediler, mesafeyi ayarlayamamışlardı. (...)

İlk mermileri kısa düşmüştü. Seyit'in mermiyi getirip, namluya süreceğinden şüphesi yoktu. Ellerini güzelce toprağa sürdükten sonra, "Besmele" ile mermiyi kavradı. Sırtına vurdu; yüzü kıpkırmızı kesildi; ayakları titriyordu; ama götürmüştü; şimdi de götürecekti. Çevresine düşen mermileri umursamıyordu. Merdivende gene zorlandı; kol kasları kopacaktı... Fakat kararlıydı; götürüyordu...

Bu seferki Ocean Zırhlısı'nın ilerisine düştü, üçüncü mermi ise kıç tarafında patladı. Dümen tertibatı bozulan Ocean bulunduğu yeri harmanlamaya başladı. Yakınındaki gemiler kaçıştılar. Batarya Kumandanı Mehmed Hilmi sığınaktan Seyit'i şaşkınlıkla seyrediyorlardı. Seyit dördüncü mermiyi almaya giderken sığınaktan çıkan Mehmed Hilmi:

— Yarabbi ne büyüksün, aferin Seyit, dedi.

(...)

Mehmet Niyazi

